

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum XXX. Si pauper.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

Si cui.

PARAPHRASIS.

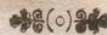
Si Papa absolute mandaverit Titio provide-
ri præbendam proximè vacantem, po-
stea autem vacet præbenda sacerdotalis,
Titius verò non habeat aetatem ad sa-
cerdotium requisitam; hoc in casu non
potest ipsi ea præbenda conferri, sed de-
bet aliam expectare.

SUMMARIUM.

1. Beneficia, juxta varios Ordines, quos
actu, vel in potentia proxima requi-
runt, varia sunt.
2. Per verbum aliquod generale in rescri-
pto positum, non censetur derogare
Pontifex particularibus Ecclesiarum
statutis.

Notandum primò. Beneficia ex juris
communis, aut particularis constitu-
tione, alia sunt Sacerdotalia, quæ in provi-
so Sacerdotij Ordinem requirunt, actu, vel
proximè aptitudine, prout explicavi lib. 4.
tract. 2. c. 4. n. 2. alia verò Diaconalia &c.

Notandum secundò. Non censetur Pa-
pa per aliquod verbum generale, positum
in rescripto, derogare velle communi juri,
aut statuto particulari Ecclesiæ, sed opus
est expressione speciali, idque verum est se-
cundùm Ancharan. & Dominic. hic in Gl. 1.
tametsi clausula adjecta sit, non obstantibus
aliquibus, per quæ gratia effectus impedi-
ri possit; non enim per talia verba generalia
dispensatio, aut juris derogatio induci cen-
setur, juxta ea, quæ suprâ docui in c. si mo-
tu n. 25. hoc lib. & tit. sed opus est, ut in spe-
cie exprimaturs personæ inhabilitas, seu de-
fectus, in quo dispensatur; aut jus, seu
statutum, cui derogatur, quamvis contra-
rium sentiat Gl. hic. V. simpliciter. Lapis
in cit. c. si motu. & videri potest idem
Lapis hic n. 11. Franc. n. 4.

Si pauper.

PARAPHRASIS.

Papa mandavit Episcopo in forma paupe-
rum, ut Cajo pauperi Clerico beneficium
secundùm merita probitatis ejus confer-
ret. Accidit verò, ut idem Cajo, an-
tequam mandatum executioni daretur,
beneficium consecutus fuerit. Hoc in
casu non potest Episcopus vi mandati
hujus, quippe cessante jam causa manda-
ti, beneficium Cajo conferre.

SUMMARIUM.

1. Mandatum de beneficio conferendo
executioni mandari non potest, sed
cessat, cessante causa finali, ac prin-
cipali; non autem mandatum exe-
quendi, seu de mittendo in posses-
sionem beneficij jam collati.
2. Non censetur Papa intendere manda-
to suo de providendo, ut beneficium
novum illi conferatur, qui jam aliud
ad sustentationem sufficiens habet:
probabilis tamen etiam est contraria
sententia.

Notandum. Cessante causa finali, ac
principali, mandati, cessat mandatum,
nec executioni tradi debet. Ita docui ab-
leg. hoc cap. lib. 1. tract. 4. c. 22. n. 14. nam
literæ beneficiales, quæ dantur in forma
pauperum, etiam literæ justitiæ appella-
tur, sicuti explicavi in c. postulasti 27. de
rescriptis, quia non sunt merè gratiosæ,
sed debent aliquo modo ordinari Clerico,
si nec patrimonium habeant, nec benefi-
cium, ex quo honestè se alere queant, prout
ex communione tradit Abb. in cit. c. pos-
tulasti. n. 3. Itaque finalis, & principalis
ratio mandati in forma pauperum, est pau-
pertas, seu inopia Clerici; quæ cessante, vi-
delicet beneficio sufficiente adepto, man-
datum de providendo executioni tradi non
debet.

Loquor autem de mandato providendi,
adeoque beneficium pauperi conferendo;
alia

illa enim ratio est de mandato exequendi, postquam beneficium collatum, ideoque gratia facta est, nam si Papa Clerico pauperi contulerit beneficium, & executori mandet, ut eum in possessionem mittat, hoc est sufficit causam conferendi, videlicet paupertatem, substituisse tempore collationis, tamen non subsistat tempore executionis, quia Clericus provisorius interim v. g. hereditate ditatus est, vel aliud beneficium canonicè consecutus; idque sumitur ex reg. 73. in c. factum legitime retractari non debet, licet casus postea eveniat, à quo non potuit inchoari, & bene annotavit Dominicus hic col. 1. In priore autem casu, si videlicet gratia impetrata à Papa non sit facta, sed faciendâ à Commissario, precum veritate inspectâ, juxta c. 2. de reservatione verificari debent preces non tantum secundum tempus impetrationis litterarum, sed etiam secundum tempus gratiæ à commissario faciendæ; v. g. dispensationis super voto, super matrimonij impedimento Apostolicâ auctoritate dandæ; prout tradit Sanchez S. de Matrimonio disp. 38. n. 12. & larè dixi lib. 1. tract. 4. c. 22. q. 2.

Sed quid, si Papa Titio nullum beneficium habenti, in forma gratiosa mandavit beneficium conferri proximè vacaturum, sique interea beneficium ad sustentationem sufficiens consecutus sit, num executor seu commissarius mandatum exequi possit? Affirmant Gl. hic. v. pauper. Ioann. Monachus n. 3. Ancharan. col. 1. Franc. n. 2. dummodo beneficium, quod ex Papæ mandato confertur, non sit incompatible cum prius accepto. Ratio dari debet, quia carentia beneficij non est causa adæquata mandati de providendò, cum sæpe Papa, beneficium habenti, aliud conferri jubeat, & hoc quidem certum est, si prius beneficium sufficiens non sit. Sed contrarium mihi placet, si beneficium sufficiat ad congruam sustentationem. argum. cit. c. postulasti & c. i. cui 19. hoc lib. & tit. ex quibus textibus habetur, quod non censeatur esse intentio Papæ mandantis provisionem bene-

ficij, ut provideatur ei, qui sufficiens jam habet, nisi id exprimat.

Veruntamen, cum hodie frequens sit, ut beneficia plura simplicia, si compatible sint, impetrentur, & conferantur, relinquendo conscientiam cujuslibet, num ea omnia cum superfluis redditibus retinere possit, idè prior sententia teneri potest, quia, licet, si tempore impetrationis Clericus beneficium habuisset, rescriptum obreptitium fuisset, non facta mentione beneficij, cit. c. postulasti. cit. c. si motu, tamen, cum semel rescriptum, seu mandatum vigorem habuit, non debet ex superveniente adeptione beneficij, alioquin compatibilis, corrui, quandoquidem sufficiens adhuc causa rescripti gratiosi sustentans adest, videlicet favor & liberalitas Papæ, & impetrans saltem secundum hujus temporis consuetudinem, tanquam non idoneus repelli non potest. Vide, quæ docui in cit. c. 22. n. 144.

CAPITULUM XXXI.

Si à Sede.

PARAPHRASIS.

Si literis à duobus impetrantibus exhibitis appareat, idem beneficium eodem die collatum fuisse à Papa, vel Legato à latere, & ab Ordinario; nesciatur verò, utri ex duobus prius facta sit collatio, potior esse debet possidentis conditio, si neuter possideat, tunc is, cui Sedes Apostolica, vel Legatus ejus contulit; propter majorem conferentis prerogativam, alteri præferri debet.

SUMMARIUM.

1. In causa dubia melior est conditio possidentis.
2. Si dubium sit, quæ potestas præveniat alteram in causa, quæ ab utroque confici potest, attendi debet ad prerogativam Superioris.
3. Ex doctrina tradita duo deducuntur. Notandum primò. In causa dubia melior est conditio possidentis, regula

X

170. ff.